

ADVIES OVER HET VOORONTWERP VAN WET HOUDENDE INSTELLING VAN EEN NATIONALE RAAD VOOR DE COÖPERATIE, DE SOCIALE ONDERNEMING EN DE LANDBOUWONDERNEMING

Inleiding

Het voorontwerp van wet ‘*houdende instelling van een Nationale Raad voor de Coöperatie, de sociale onderneming en de landbouwonderneming*’ werd opgesteld met het oog op de inwerkingtreding van het wetsontwerp tot invoering van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en houdende diverse bepalingen, in het bijzonder het boek 8 (‘*Erkenning van vennootschappen*’) van dit wetsontwerp.

Dit advies wordt uitgebracht naar aanleiding van het schriftelijk verzoek dat daartoe op 18 april 2019 door de Minister van Economie werd gericht aan de voorzitter van de Nationale Raad voor de Coöperatie.

Voorafgaande bemerkingen van de NRC

1. m.b.t. de hervorming van de NRC

De NRC is van oordeel dat de omvorming van de ‘*Nationale Raad voor de Coöperatie*’ in een ‘*Nationale Raad voor de Coöperatie, de sociale onderneming en de landbouwonderneming*’ onlogisch en in de praktijk moeilijk werkbaar is.

Niet alleen hebben de landbouwondernemingen weinig gemeen met beide andere categorieën, ook de erkende coöperatieve vennootschappen en de sociale ondernemingen (die weliswaar bepaalde raakvlakken hebben) zijn verschillend gezien ze een ander uitgangspunt hebben. Terwijl een erkende coöperatieve vennootschap de gemeenschappelijke behoeftebevrediging van haar aandeelhouders centraal stelt, is een sociale onderneming, die specifiek gecreëerd werd als ondernemingsmodel voor de sociale economie, in de eerste plaats gericht op de realisatie van een maatschappelijke meerwaarde.

De NRC pleit er daarom voor om een afzonderlijke structuur en een eigen adviesorgaan (de ‘*Nationale Raad voor de Coöperatie*’) voor de erkende coöperatieve vennootschappen te behouden.

2. m.b.t. de voorgestelde structuur

Indien er toch zou vastgehouden worden aan de oprichting van een ‘*Nationale Raad voor de Coöperatie, de sociale onderneming en de landbouwonderneming*’, dan pleit de NRC ervoor om binnen de nieuwe structuur drie Raden op te richten (een ‘*Raad voor de coöperatie*’, een ‘*Raad voor de Sociale onderneming*’ en een ‘*Raad voor de Landbouwonderneming*’), die maximale autonomie krijgen, zoals hierna toegelicht. De leden van de NRC zijn unaniem van oordeel dat een maximale autonomie van de Raden essentieel is voor een goede werking van de nieuwe structuur.

3. m.b.t. hoofdstuk 3 van het voorontwerp van wet

Hoofdstuk 3 van het voorontwerp van wet handelt over de erkenning en de erkenningsvoorwaarden (van erkende coöperatieve vennootschappen).

Gezien de ‘*Nationale Raad voor de Coöperatie*’ wordt omgevormd in een ‘*Nationale Raad voor de Coöperatie, de sociale onderneming en de landbouwonderneming*’, is het niet logisch dat in het voorontwerp van wet een hoofdstuk gewijd wordt aan de erkenningsvoorwaarden van erkende coöperatieve vennootschappen, terwijl dat niet het geval is voor de sociale ondernemingen en de landbouwondernemingen. Bovendien stelt de NRC vast dat de in het voorontwerp van wet opgenomen erkenningsvoorwaarden geen letterlijke herneming zijn van de in de wet van 20 juli 1955 en het Koninklijk Besluit van 8 januari 1962 vermelde erkenningsvoorwaarden.

In dit verband wordt opgemerkt dat de NRC in de komende periode een denkoefening zal opstarten over de wenselijkheid van een aanpassing van de erkenningsvoorwaarden.

Gelet hierop acht de NRC het raadzaam om de erkenningsvoorwaarden voor de erkende coöperatieve vennootschappen niet op te nemen in het voorontwerp van wet (en hoofdstuk 3 integraal te schrappen), maar enkel te verwijzen naar het Koninklijk Besluit van 8 januari 1962 ‘*tot vaststelling van de voorwaarden tot erkenning van de groeperingen van coöperatieve vennootschappen en van de coöperatieve vennootschappen.*’

Advies van de NRC bij het voorontwerp van wet houdende instelling van een Nationale Raad voor de Coöperatie, de sociale onderneming en de landbouwonderneming

1. Inleidende bemerking

De NRC pleit er in eerste instantie voor om een afzonderlijke structuur en een eigen adviesorgaan (de *'Nationale Raad voor de Coöperatie'*) voor de erkende coöperatieve vennootschappen te behouden. Indien toch zou vastgehouden worden aan de oprichting van een *'Nationale Raad voor de Coöperatie, de sociale onderneming en de landbouwonderneming'*, dan pleit de NRC minstens voor een maximale autonomie van de Raden.

2. Algemene bemerkingen bij voorontwerp van wet

De NRC pleit ervoor om hoofdstuk 3 van het voorontwerp van wet te schrappen. In dit verband wordt opgemerkt dat de NRC in de komende periode een denkoefening zal opstarten over de wenselijkheid van een aanpassing van de erkenningsvoorwaarden.

In het voorontwerp krijgt de algemene vergadering bevoegdheden toegewezen die een efficiënte werking en besluitvorming van de *'Nationale Raad voor de Coöperatie, de sociale onderneming en de landbouwonderneming'* in de weg staan.

Niet alleen staat de verplichting om voor een aantal beslissingen de voorafgaande goedkeuring te vragen aan de algemene vergadering (die in principe slechts één maal per jaar bijeenkomt) een snelle besluitvorming in de weg, bovendien bestaat het risico dat één van de drie categorieën de facto een disproportionele impact zou hebben op de besluitvorming, en dit omwille van de onevenwichtige samenstelling van de algemene vergadering (cf. België telt veel meer landbouwvennootschappen (2.517) dan sociale ondernemingen (909) en meer sociale ondernemingen dan erkende coöperatieve vennootschappen (669)).

De NRC is daarom van oordeel dat een aantal bevoegdheden moet overgeheveld worden van de algemene vergadering naar de Algemene Raad en/of naar de Raden, die binnen de nieuwe structuur maximale autonomie moeten krijgen. Het betreft in het bijzonder:

- de aanduiding van de leden van de Raden

De NRC stelt voor om deze bevoegdheid van de algemene vergadering te behouden, maar te voorzien dat (enkel) de vertegenwoordigers van de erkende coöperatieve vennootschappen de leden van de Raad van de coöperatie aanduiden, dat (enkel) de vertegenwoordigers van de sociale ondernemingen de leden van de Raad voor de sociale onderneming aanduiden en dat (enkel) de vertegenwoordigers van de landbouwondernemingen de leden van de Raad voor de landbouwonderneming aanduiden.

- de bevoegdheid om adviezen of voorstellen te formuleren

De NRC acht het niet aangewezen dat de algemene vergadering exclusief bevoegd wordt om de Raden te belasten met het formuleren van adviezen of voorstellen. De NRC stelt voor dat ook de Algemene Raad en de Raden de bevoegdheid krijgen om op eigen initiatief adviezen of voorstellen met betrekking tot hun activiteiten te formuleren.

- **de goedkeuring van de door de Raden geformuleerde adviezen of voorstellen**

Ook de verplichting om adviezen of voorstellen van de Raden voorafgaand ter goedkeuring voor te leggen aan de algemene vergadering, is praktisch niet werkbaar. De NRC stelt voor om deze bevoegdheid over te hevelen naar de Algemene Raad.

- **de goedkeuring van de activiteitenverslagen van de Raden**

De NRC acht het niet aangewezen dat de algemene vergadering de activiteitenverslagen van de Raden moet goedkeuren. De NRC stelt voor om deze bevoegdheid over te hevelen naar de Algemene Raad.

3. Punctuele bemerkingen bij voorontwerp van wet

- **definitie ‘coöperatieve vennootschap’**

De wet van 20 juli 1955 definieert de coöperatieve vennootschap niet alleen als ‘*de coöperatieve vennootschap bedoeld in boek 6 van het WVV*’, maar daarnaast ook als ‘*(...) de Europese coöperatieve vennootschap (...), evenals elke vennootschap die een gelijkwaardige vorm in een andere lidstaat van de Europese Unie heeft*’.

Art. 8:4 WVV verwijst niet naar deze alternatieve rechtsvormen maar er lijkt niet meteen een reden om de definitie niet ruimer te omschrijven zodat ook beide andere vormen erkend kunnen worden (zoals op heden het geval is). De NRC stelt voor om de definitie van ‘*coöperatieve vennootschap*’ uit te breiden tot deze alternatieve rechtsvormen.

- **definitie ‘erkende coöperatieve vennootschap’**

Voorstel om voor de erkenning te verwijzen naar het Koninklijk Besluit van 8 januari 1962 ‘*tot vaststelling van de voorwaarden tot erkenning van de groeperingen van coöperatieve vennootschappen en van de coöperatieve vennootschappen.*’

- **definitie ‘vennootschap erkend als sociale onderneming’**

Voorstel om voor de erkenning te verwijzen naar het Koninklijk Besluit van 28 juni 2019 ‘*tot vaststelling van de voorwaarden van de erkenning als landbouwonderneming en als sociale onderneming.*’

- **definitie ‘vennootschap erkend als landbouwonderneming’**

Voorstel om voor de erkenning te verwijzen naar het Koninklijk Besluit van 28 juni 2019 ‘*tot vaststelling van de voorwaarden van de erkenning als landbouwonderneming en als sociale onderneming.*’

- **aanduiding voorzitter(s) en ondervoorzitter(s) Nationale Raad en Raden**

In het voorontwerp van wet wordt deze bevoegdheid toegewezen aan de Algemene Raad, respectievelijk aan de Raden. Het is echter zo dat de voorzitter(s) en de ondervoorzitter(s) worden benoemd door de Koning (zoals terecht aangegeven in artikelen 11 en 16).

Voorstel om de formulering in die zin aan te passen in het voorontwerp van wet.

- **samenstelling algemene vergadering en bureau**

De NRC stelt vast dat de mechanismen uit de wet van 20 juli 1955, die erop gericht waren om vertegenwoordiging van de groeperingen van erkende coöperatieve vennootschappen met een groot aantal leden en van de zeer grote erkende coöperatieve vennootschappen (> 100.000 aandeelhouders) in de Nationale Raad voor de Coöperatie te garanderen, niet werden hernomen in het voorontwerp van wet.

Voorstel om in het voorontwerp van wet toe te voegen: (1) dat de niet tot een groepering behorende erkende coöperatieve vennootschappen met meer dan 100.000 aandeelhouders en de groeperingen van erkende coöperatieve vennootschappen het recht hebben om twee vertegenwoordigers af te vaardigen naar de algemene vergadering en (2) dat bij de aanduiding van de leden van de Raad voor de coöperatie voorrang verleend wordt aan de erkende coöperatieve vennootschappen die het grootste aantal aandeelhouders vertegenwoordigen en aan de groeperingen van erkende coöperatieve vennootschappen die het grootste aantal erkende coöperatieve vennootschappen vertegenwoordigen.

- **opheffings- en overgangsbepalingen**

In artikel 28 van het voorontwerp van wet staat vermeld dat de artikelen 24 en 25 van de wet van 23 maart 2019 tot invoering van het WVV worden opgeheven. Deze vermelding kan achterwege blijven nu de bedoelde artikelen 24 en 25 inmiddels reeds in werking zijn getreden en de wet van 20 juli 1955 die erdoor wordt gewijzigd integraal wordt afgeschaft.
